

VIII Українська олімпіада з лінгвістики

Особистий тур, 14 березня 2021 р.

Молодші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

- Окрім відповідей завжди **потрібно** вписувати також і всі знайдені вами правила та закономірності, а також відповідності словникового типу (переклади слів, значення окремих символів тощо).
 - Пояснювати, як ви знайшли описаний вами набір закономірностей, або «математично» його обґрунтовувати **не потрібно**:
 - *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс X-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до слова префікса X-»;
 - *краще*: «у даній мові форма множини утворюється додаванням до слова префікса X-».
-

1. Дарма

Таміла Краштан

Нижче подано речення мовою дарма та їхні переклади українською:

1	jernu хуено mangni.	Налякана дитина сердиться.
2	mangnu pya geeuyang.	Червоний птах кульгатиме.
3	jonu khuli hweyang.	Молода мавпа напиватиметься.
4	kangnu kaka joni.	Хворий дядько має час.

Завдання 1. Перекладіть українською:

5	jernu pya kangni.
6	geenu хуено joyang.

Завдання 2. Перекладіть мовою дарма:

7	Червона мавпа боїться.
8	П'яний дядько сердитиметься.

Примітка. Мова дарма належить до сино-тибетської мовної родини. Цією мовою розмовляють близько 2 тисяч осіб на півночі Індії.

2. Словосполучення

Данило Мисак

Подано словосполучення, розділені на дві групи за певною ознакою:

I	II
стара матір	великий мрійник
талановитий однокласник	нова однокласниця
велике немовля	поганий батько
безпринципний історик	справжня жінка

Завдання. До котрої з груп належить кожне зі словосполучень, наведених далі? Якщо ви вважаєте, що якесь зі словосполучень може належати до обох груп, обґрунтуйте.

невисокий помічник давня подруга дитяча письменниця
вродливий чоловік щасливий художник вроджений лінгвіст
весела бешкетниця сильна поетеса постійний відвідувач

3. Нухалк

Таміла Краштан

Нижче подано кілька слів мови нухалк із перекладами, а також спрощені (без зазначення довготи вимови) транскрипції голосних звуків у цих словах:

Слово	Голосні (по порядку)	Переклад
ʔasmus	ä ɔ	три
ʔatma	ä ä	помирати
ʔulx	o	красти
man	a	батько
pits'	ɛ	блідий
smaw	a	один
suca	ɔ ä	рука
tums	o	груди
yallak	a ä	сонний

Завдання. Надайте транскрипцію голосних для таких слів:

<u>supt</u>	свистіти	<u>ʔuyyu</u>	ім'я	<u>sim</u>	кедрова мотузка
<u>ts'icw</u>	п'ять	<u>papinki</u>	змійка	<u>yaw</u>	вітання
<u>yantsanlh</u>	халабуда	<u>muqʷ'lha</u>	воша	<u>k'ita</u>	мізинець

Примітка. Мова нұхалк належить до саліської мовної родини. Нею розмовляє лише декілька представників однойменного народу, що проживає в Канаді.

Символ 7 позначає гортанне зімкнення — звук між двома *o* в *o-ou*; *x* — звук, схожий на українське *х* у *ха-ха*, а *s* — на українське *х* у *хі-хі*; *q* — звук, схожий на *k*; *y* відповідає українському *й*; *ts* — українському *ц*. Літера *w* після приголосної позначає вимову цієї приголосної з витягнутими вперед губами, а в інших позиціях відповідає англійському *w* у слові *water*. Символ ' позначає особливу вимову попередньої приголосної. Символи *ă*, *ę* та *o* в транскрипціях позначають звуки, схожі на *a*, *e* та *o* відповідно.

4. Дунгіджаву

Таміла Краштан

Нижче подано дієслівні форми мови дунгіджаву разом із перекладами українською:

Слово	Переклад
bo:ŋi	помирав
njumbawu	показуватиме
gundaniyu	стрибатиме
bumbe	вбиває
dawariŋi	переслідував
njineŋi	сидів
mariyi	горів

Слово	Переклад
bambayi	бив
dawariŋge	переслідує
yowanawu	збиватиме
gundaniyi	стрибав
barandjeyu	стоятиме
yangu	ітиме
barandjenj	стояв

Слово	Переклад
bambaye	б'є
bumini	падав
ma:ngu	робитиме
njumbaye	показує
gembeyu	гратиме

Завдання 1. Перекладіть українською:

bumgu yande bo:wu yani dawariyu barandjenge

Завдання 2. Перекладіть мовою дунгіджаву:

падатиме показував горітиме
сидітиме вбивав робить битиме

Завдання 3. Мова дунгіджаву вимерла в минулому столітті, і дослідники встигли записати лише частину її дієслівних форм. Усі наведені вище та відновлені вами в попередньому завданні форми відомі напевне. А ось для таких слів точних перекладів не збереглося:

стрибає грав помирає робив збиває

Як найімовірніше записувалися ці дієслівні форми? Якщо ви вважаєте, що деякі з них однозначно відновити неможливо, то поясніть чому.

Примітка. Дунгіджаву належала до пама-ньюнгської родини корінних мов Австралії.

Літера *ŋ* позначає той самий звук, що й *ng* в англійському слові *long*. Двокрапка після голосної позначає її довгу вимову.